

Att jobba hälsofrämjande och förebyggande i utvecklingsområden för en mer jämlik hälsa

Marie Tigerryd, processledare
Christian Forssell, samhällsplanerare

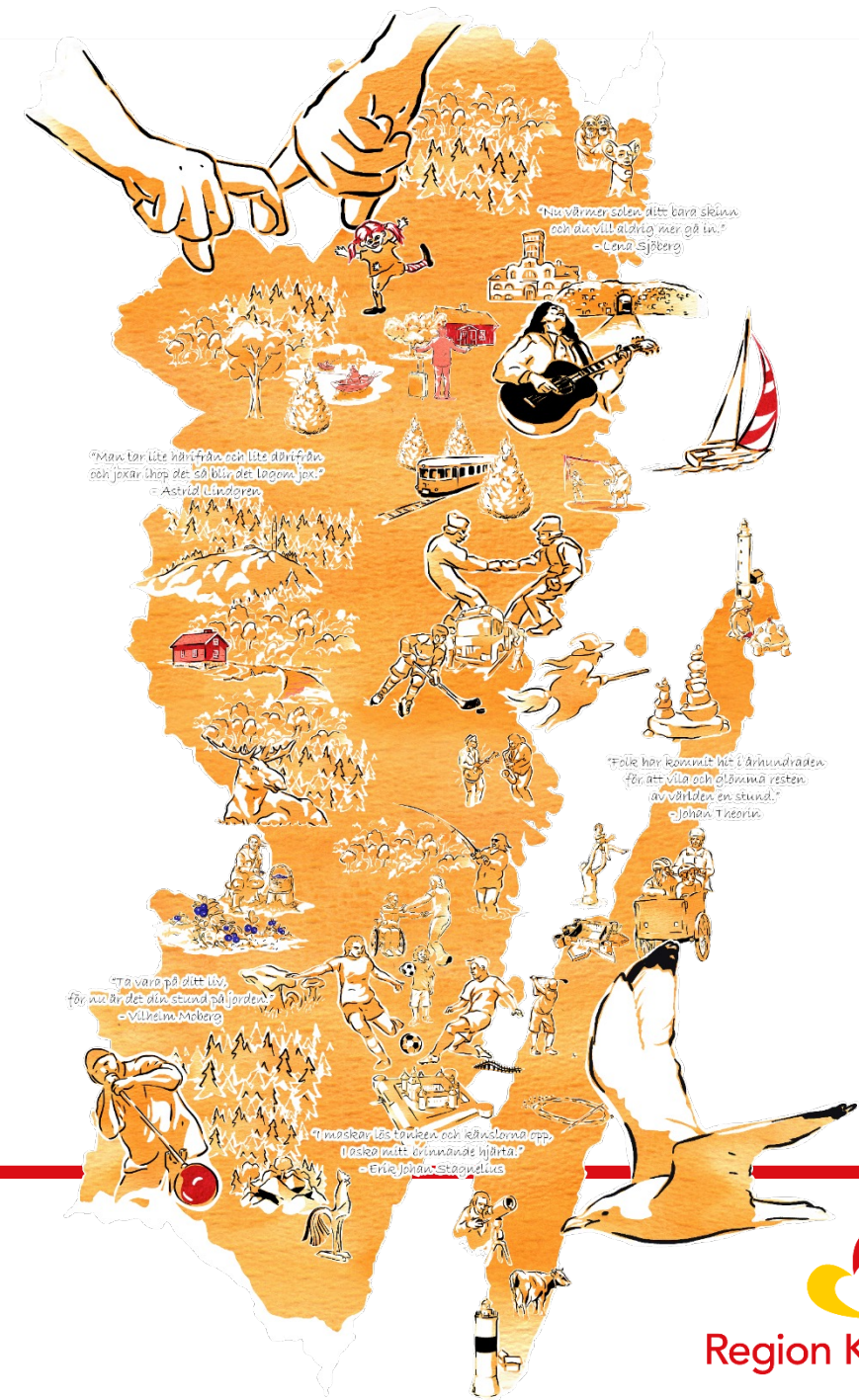
Det här ska vi prata om

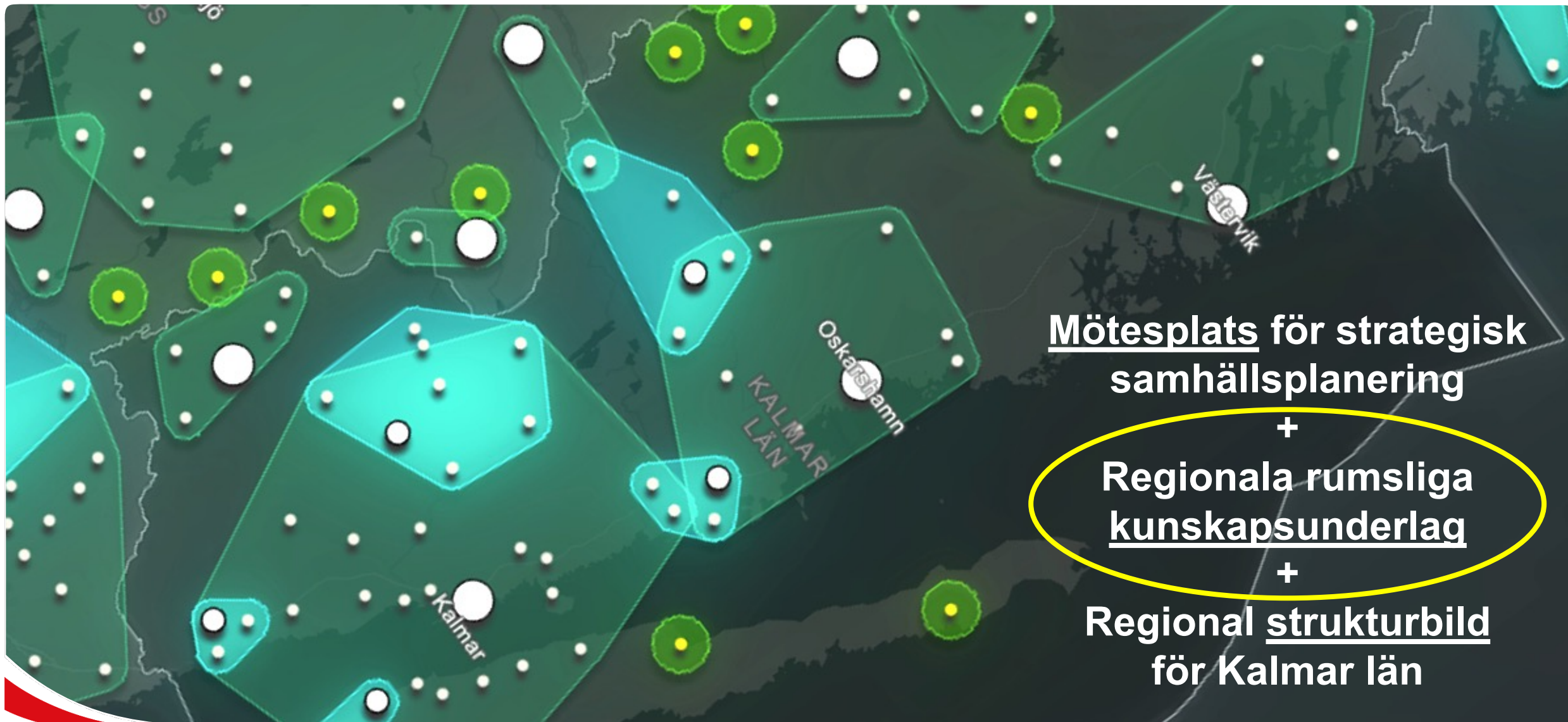
1. Hälsans och sjukvårdens geografi

Här belyser vi varför vi behöver rikta det regionala utvecklingsarbetet rumsligt, ex. det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

2. Utvecklingsarbete: jämlik hälsa i områden med större utmaningar

Vi beskriver processen som handlar om att hitta nya arbetssätt där bred samverkan och en gemensam målbild är nyckeln.

Mötesplats för strategisk
samhällsplanering

+

Regionala rumsliga
kunskapsunderlag

+

Regional strukturbild
för Kalmar län

utveckling.regionkalmar.se/strukturbild

1. Vilka socioekonomiska och demografiska skillnader finns inom länet och hur avspeglar sig dessa i termer av hälsa, sjuklighet och vårdkonsumtion?
2. Hur ser tillgängligheten till olika vårdfunktioner ut i länet ur ett:
 - geografiskt perspektiv?
 - socioekonomiskt perspektiv?

Samling

Hälsans och sjukvårdens geografi

Komma igång

1. Inledning och bakgrund

2. Hälsans geografi

3. Sjukvårdens geografi

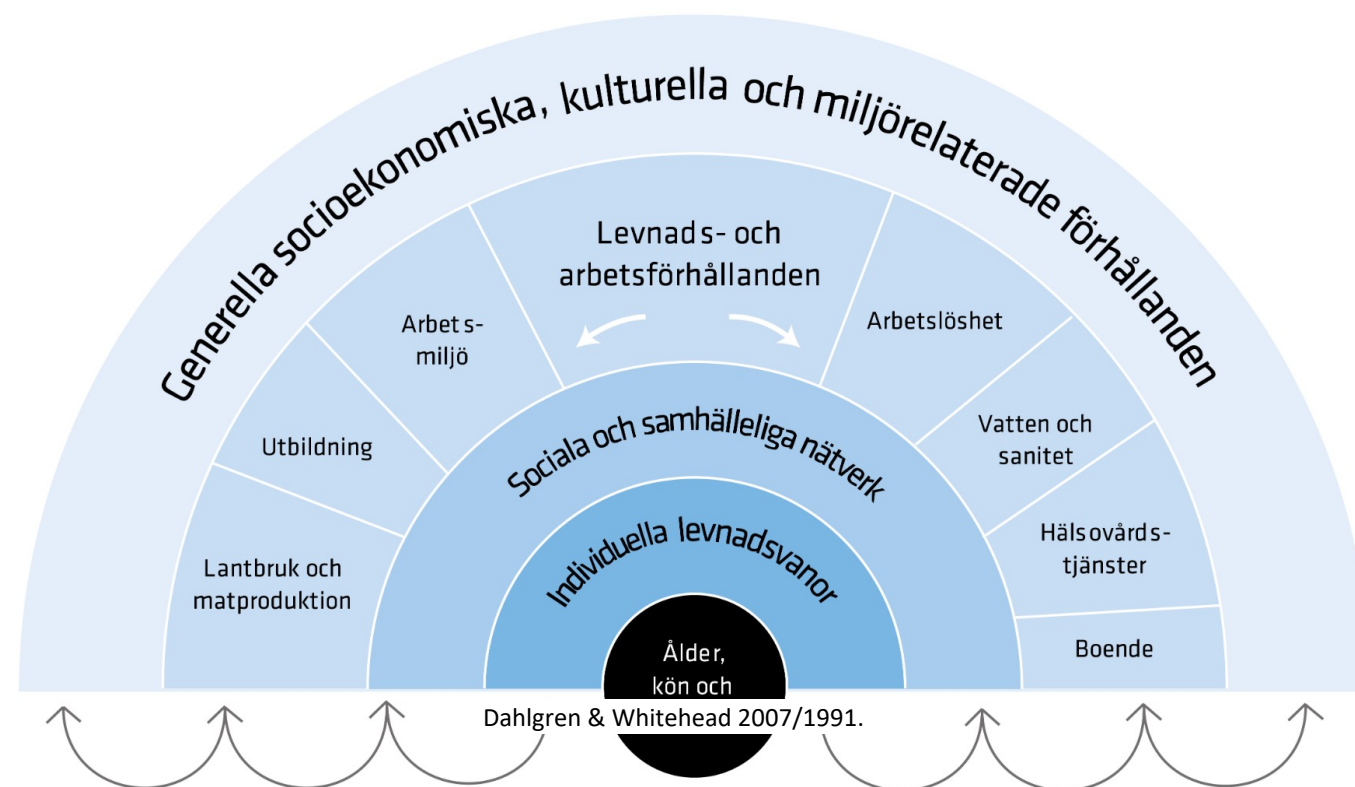
4. Ortsstruktur ur ett vårdperspektiv

5. Hälso- och sjukvårdens roll som samhällsbyggare

Hälsans och sjukvårdens geografi – Ett regionalt rumsligt kunskapsunderlag

- Den sociala gradienten
- Grannskapseffekter

Socioekonomiska och geografiska mönster koppla till folkhälsa

Områdestyp DeSO

Områdestyp

- 5 - områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar
- 4 - områden med goda socioekonomiska förutsättningar
- 3 - socioekonomiskt blandade områden
- 2 - områden med socioekonomiska utmaningar
- 1 - områden med stora socioekonomiska utmaningar

X

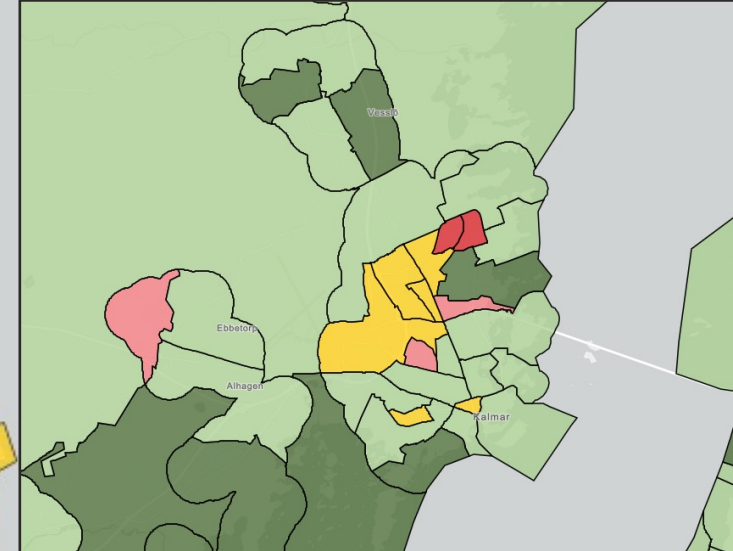
GS

Växjö

Kalmar

Karlskrona

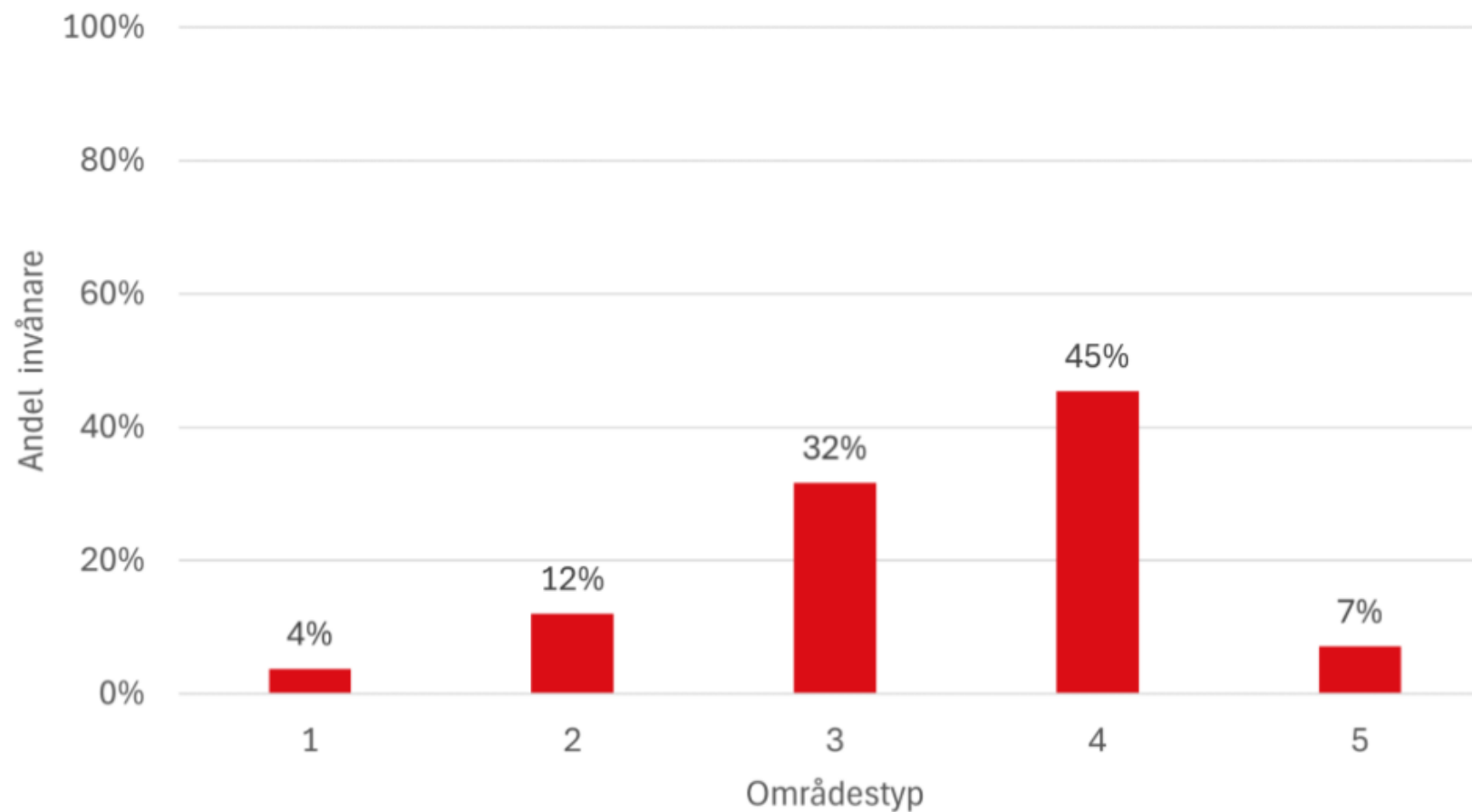
KALMAR LÄN

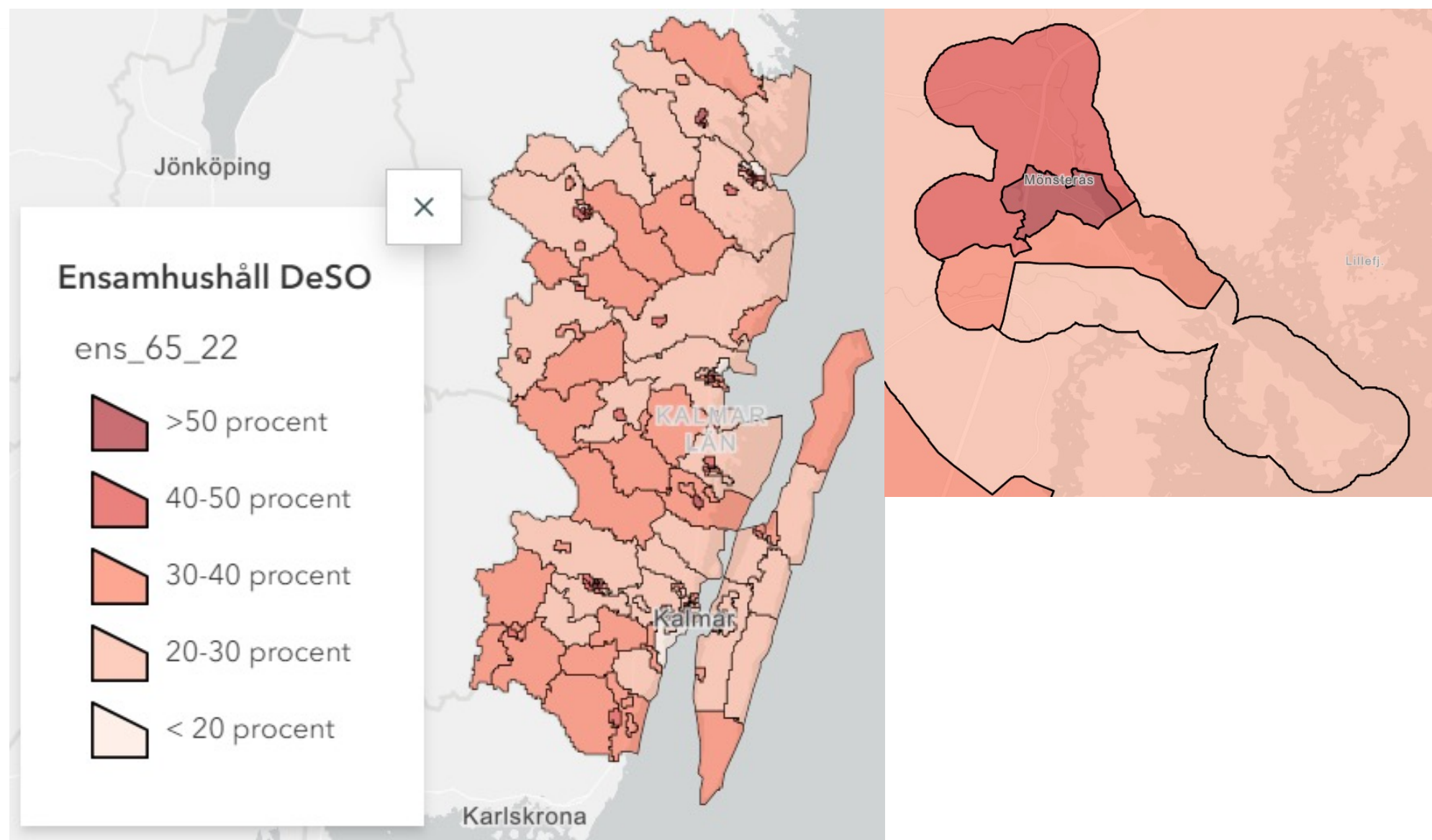
Socioekonomiska områdestyper

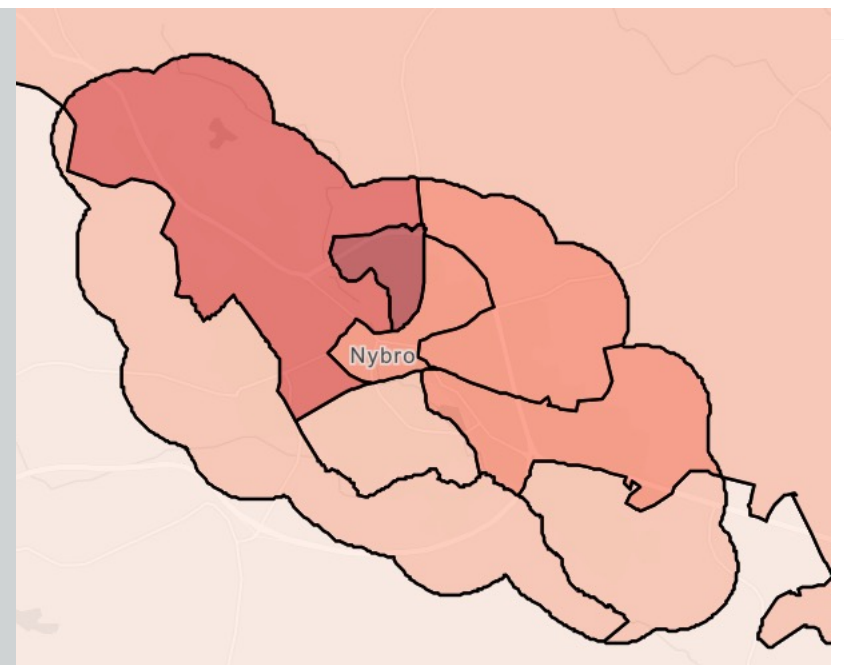
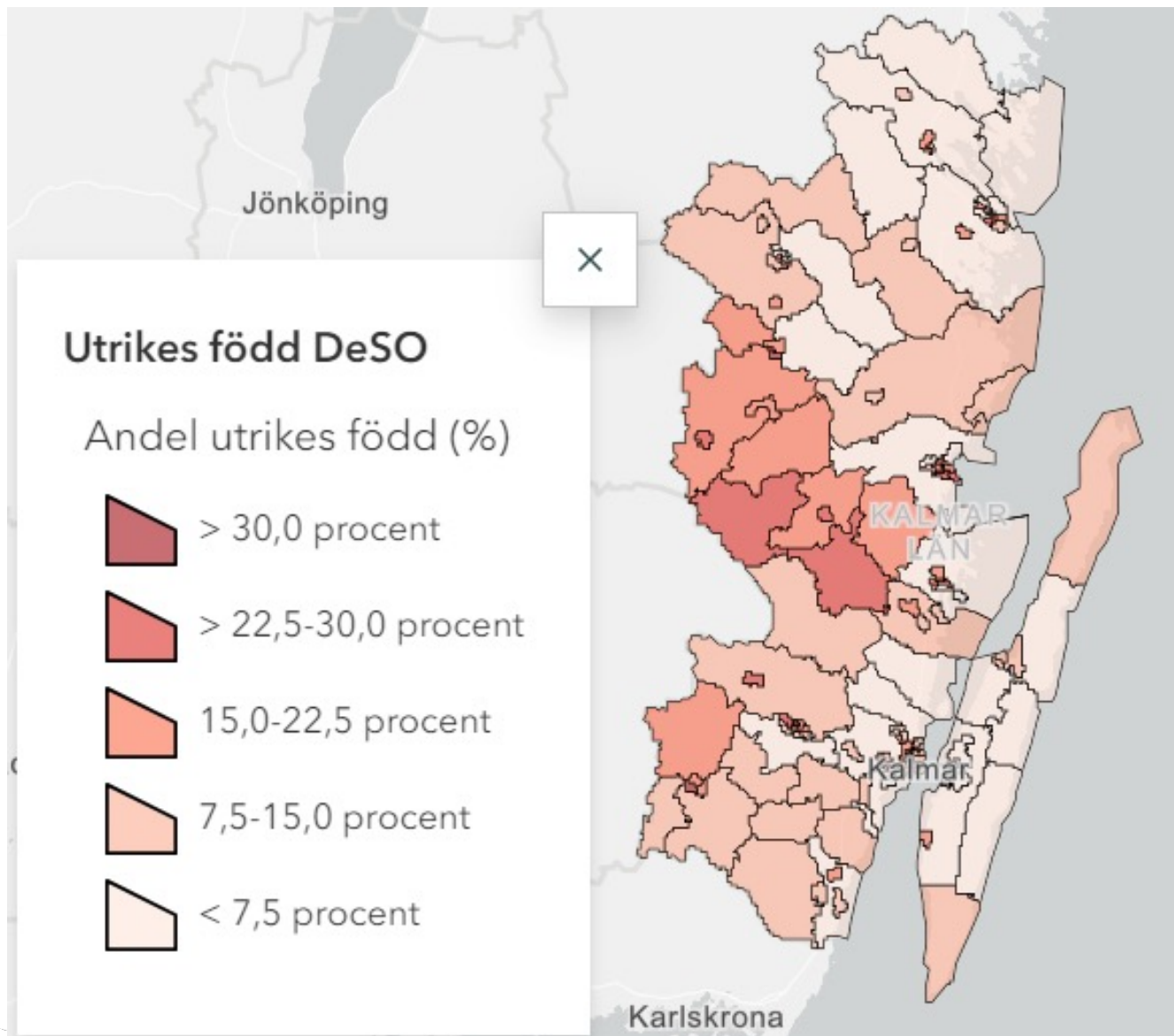
Andel invånare per områdestyp

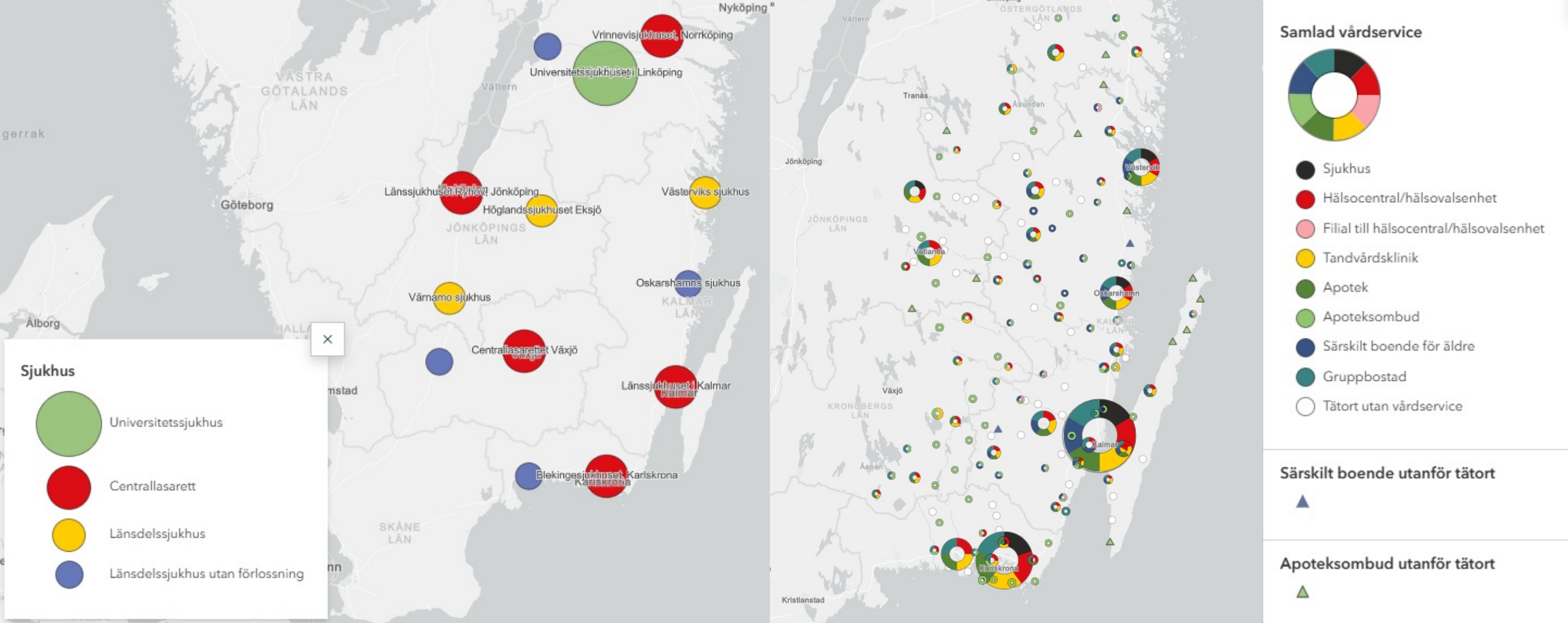
Socioekonomiska områdestyper

7 sociodemografiska variabler – Andel ensamhushåll, 65 år eller äldre

7 sociodemografiska variabler – Andel utrikesfödda

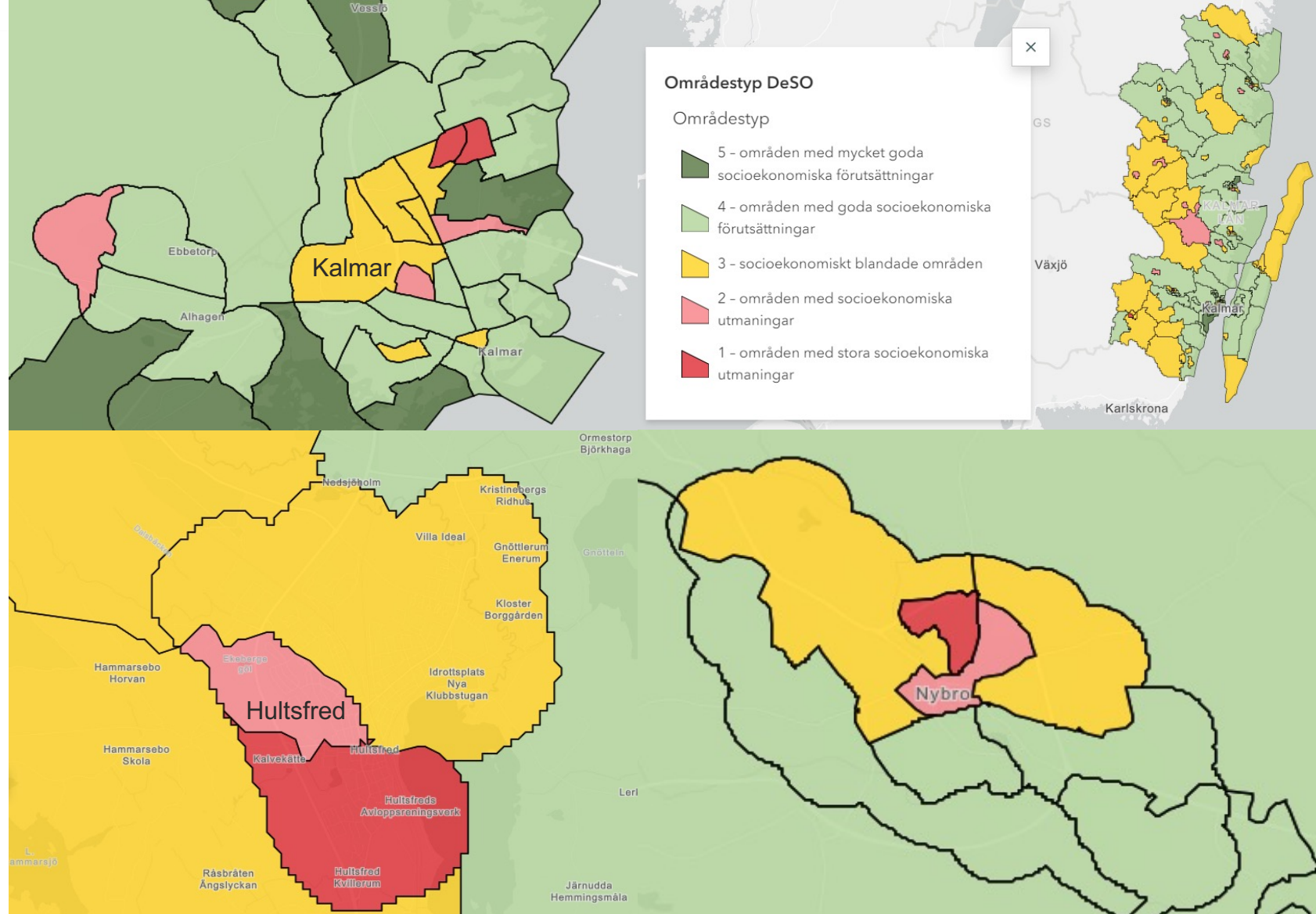
Sjukvårdens geografi, kort...

Jämlik hälsa i områden med större utmaningar: Nybro, Norrliden, Hultsfred

Fyra områden med **stora socioekonomiska utmaningar**:

- Hultsfreds tätort södra
- Kungshall (Nybro)
- Norrliden (Kalmar)
- Emmaboda södra

Socioekonomiska områdestyper

Faktorer som ökar risken för ohälsa i Kungshall (Nybro)

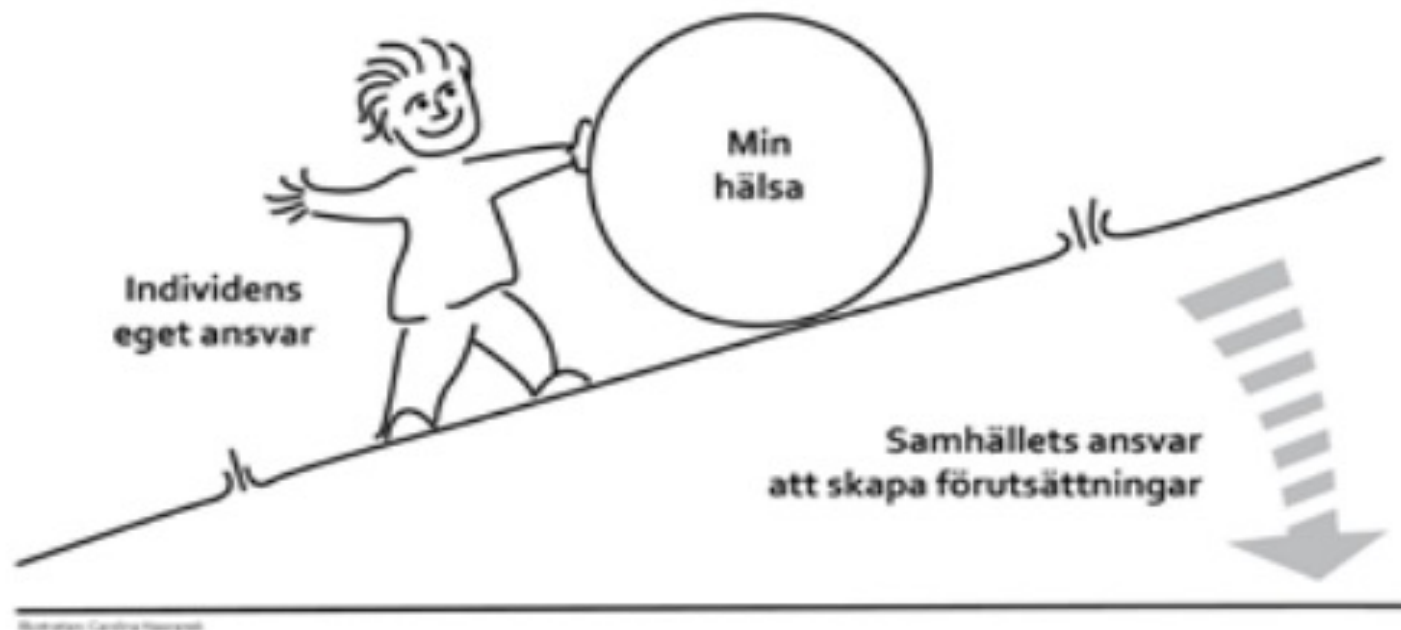
- **1800** bor här, färre äldre
- **Drygt 50%** lever med låg ekonomisk standard
- **29%** har en utbildning på minst 9 år
- **70%** har en utländsk bakgrund (Syrien, Irak, Afghanistan, forna Jugoslavien och Somalia).
- Lägre tillit till samhället (ex. valdeltagande).

”När jag var ung 10–15 år så trivdes jag, vara nära vänner och spela fotboll. När man blir äldre finns mycket problem och saknas mycket”.

”Folk i staden måste besöka Kungshall”.

”Dåligt med info var och vem man kan få hjälp av vid olika saker”.

Individens eget ansvar för hälsan i samverkan med samhället

"Det finns ett vanligt, bristfälligt antagande att livsstilarna hos olika socioekonomiska utsatta grupper väljs fritt, vilket ignorerar att livsstilarna i själva verket formas utifrån de sociala och ekonomiska miljöer som människor lever i."

Källa: Dahlgren & Whitehead

Vad ska arbetet bidra till långsiktigt?

- **Förbättra hälsan** i befolkningen.
- **Minska skillnader i hälsa** mellan olika grupper.
- Bidra till **positiv samhällsutveckling** i de kommuner som deltar

Vad ska arbetet leda till?

- Utökat och förbättra samarbete och samagerande mellan aktörer.
- Nya arbetssätt som främjar hälsoutvecklingen i grupper/områden som behöver ökat stöd.

Mål med vårt arbete: Jämlik hälsa

Följeforskning

Masterprogram LNU –
innovation och design

LF

Initiativ
från
regionen

Förank-
ring,
skapa
arbets-
grupper,
HC

Utman-
ingen på
bordet-
målbild

WS
med-
arbetare

WS-
kommun
och
region

Dialog
civil-
samhälle

Intervjuer/
fokusgrupper
invånare

Analysera
insamlade
insikter

Hults-
fred

Norr-
liden

Nybro

Ringa in

Undersöka

Fokusera

Brainstorma
Idéer
tillsammans
med invånare,
medarbetare,
partners

Prioritera
idéer

Testa i liten
skala i
verksamheten

Implementera lyckade
arbetssätt och
samverkansformer

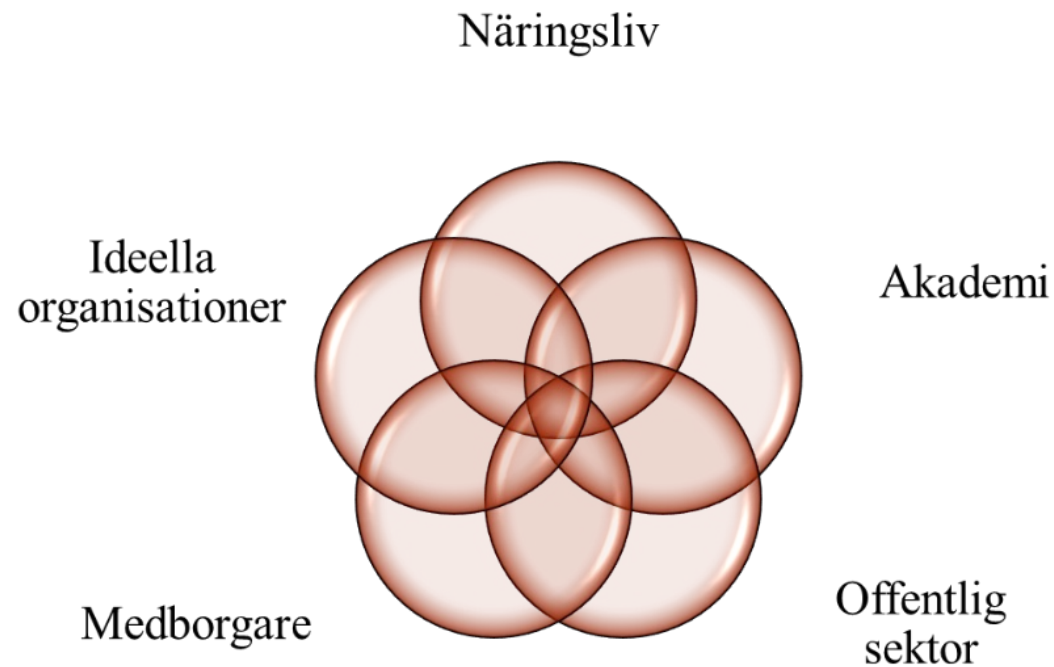
Ta fram idéer

Testa idéer

Förverkliga

- Fryshuset
- Rädda barnen
- Islamiska kulturföreningen
- Bilda
- Hyresgästföreningen
- Polisen
- LNU
- Region Kalmar län
- Kommunerna
- LF Kalmar
-

Delta på lika villkor- medborgarens behov som grund

Vad vill vi uppnå?

- **Ökad egenmakt och delaktighet** (ex. valdeltagande, tillit till andra och samhället)
- **Förbättrad hälsa** (ex. kariesförekomst hos barn, fysisk aktivitet, psykisk hälsa)
- Fler trivs i skolan och hemmet och **klarar grundskolan** (ex. betyg, enkäter)
- Färre är beroende av **försörjningsstöd**

Verktyg

- **Synlighet och närvaro** från olika aktörer i området
- En **gemensam mötesplats** öppen för alla
- Förstärka civilsamhällesaktörer
- Föräldrakraft
- **Guide/hälsofrämjare** som verkar och bor i området och kan ordna aktiviteter och samverka med lokala aktörer

Här vill vi vara om 10 år

1. Hur kan vi jobba med fakta utan att det blir stigmatiserande?
2. I vilken utsträckning har ni med er socioekonomiska faktorer i ert regionala utvecklingsarbete?
3. Har ni egna erfarenheter av att arbeta i socioekonomiskt utsatta områden?
4. Gör ni redan idag riktade insatser och om inte, borde ni?

Frågeställningar....

Tillsammans
för ett **friskare**
tryggare och
rikare liv